

Souhrnná teritoriální informace:

Angola

Zastupitelský úřad České republiky v Pretorii 8. 12. 2021 8:40

Angola je politicky stabilní zemí a třetí největší ekonomikou subsaharské Afriky.

Jedná se o prezidentský systém a v čele výkonné moci je prezident João Manuel Gonçalves Lourenço (od roku 2017). Předchozí prezident José Eduardo dos Santos byl jedním z nejdéle úřadujících prezidentů na světě (od roku 1979 do 2017). Prezident Lourenço přišel s vizí nové Angoly, se snahou o nastavení správného fungování ekonomiky s důrazem na diverzifikaci ekonomiky, industrializaci, podporu vzdělávání a na boj proti korupci a praní špinavých peněz. Z počátku byly jeho změny viditelné, nicméně s pokračujícím poklesem ceny ropy (hlavní vývozní komodity země) a s nástupem pandemie COVID-19 se ekonomická situace země nezlepšila a postupně začínají narůstat sociální nepokoje z důvodu zhoršujících se životních podmínek obyvatelstva. Právní systém vychází z ústavy z února 2010.

Angola na konci roku 2018 uzavřela dohodu s Mezinárodním měnovým fondem (MMF) ve výši 3,7 mld. USD v rámci tzv. Extended Fund Facilitation k dosažení udržitelnosti veřejných financí a dluhu, ke zefektivnění vládnutí a podpoře diverzifikace ekonomiky a soukromého podnikání. Vedle toho v roce 2020 MMF rozhodl o poskytnutí dalších 765 mil. USD ke zmírnění dopadů pandemie COVID-19. Angola během posledních 3 let dosáhla velkého pokroku v implementaci nových opatření, zákonů a reforem, a také zlepšila podmínky podnikání v zemi. K hlavním pozitivním výsledkům patří např. přijetí zákona o udržitelnosti veřejných financí, navýšení fiskálních příjmů zavedením nových daní, identifikace a následná eliminace nevhodných výdajů, privatizace státních podniků, uvolnění uměle nastavené hodnoty měny kwanza, nový investiční zákon a řada dalších. V roce 2020 i nadále pokračovala recese, a to již pátým rokem za sebou. I přes to, že na začátku roku ekonomická situace vypadala pozitivně a byly vyhlídky na mírné zrychlení ekonomiky, s nástupem celosvětové pandemie COVID-19 se vše změnilo. V březnu 2020 se snížila poptávka po ropě, propadla se výrazně její cena a angolská ekonomika zaznamenala první problémy. Kvůli nižším vývozům a depreciaci měny se výrazně zvýšila i inflace na 22,3 % s tím, že v roce 2021 se očekává její mírné snížení na 20,8 %. I přes všechny problémy včetně sociálních nepokojů se ekonomika nepropadla tak výrazně, pokles byl o 4,7 %. Vyhlídky na rok 2021 jsou poměrně pozitivní a očekává se, že ekonomika zpomalí o 0,1 % a následně v roce 2022 bude růst o 3,8 %. Oproti roku 2019 se průměrná míra nezaměstnanosti v roce 2020 zvýšila o 2 % na 30,6 %. V roce 2021 se očekává, že vysoká míra nezaměstnanosti bude přetrvávat.

Angolská ekonomika je z 95 % závislá na produkci a vývozu ropy, jejíž cena se během posledních let výrazně snižuje. Vedle ropy je i významným příjmem těžba diamantů a stavebních dekorativních kamenů. V souvislosti se snahou o diverzifikaci ekonomiky se posiluje zemědělství a potravinářství, nápojový průmysl, výroba spotřebního zboží, stavebnictví, ocelářství a výroba umělých hmot. Angolská vláda výrazně omezuje dovoz produktů, které se v Angole již vyrábí či kompletují, např. potraviny, nápoje včetně minerálních vod a pív, traktory, umělé i ocelové trubky, matrace apod.

Příležitosti pro české podniky se objevují zejména v podobě ucelených projektů (tzv. projektů na klíč) napříč celou ekonomikou s poskytnutím exportního financování angolské straně. U projektů v rámci B2G (pro státní instituce) je nezbytné počítat s minimální dobou splatnosti úvěru

Základní údaje	
Hlavní město	Luanda
Počet obyvatel	31,13 mil.
Jazyk	oficiální jazyk portugalština
Náboženství	křesťanství (80 %), bez vyznání (17 %), tradiční animismus (2 %), islám (1 %)
Státní zřízení	prezidentská republika
Hlava státu	João Manuel Gonçalves Lourenço
Hlava vlády	João Manuel Gonçalves Lourenço
Název měny	Angolská kwanza (AOA)
Cestování	
Časový posun	CET -1 hod. (v zimě stejný čas)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	JUDr. Pavel Řezáč
Ekonomický úsek	Ing. Kristýna Maina Chvátalová
Konzulární úsek	Mgr. Alice Mžýková
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	65,3
Hospodářský růst (%)	-0,1
Inflace (%)	20,8
Nezaměstnanost (%)	N/A

na 15 let, což vychází z nových pravidel angolského ministerstva financí v souvislosti se zadlužováním země. Angola bojuje s nedostatkem zahraniční měny a angolské banky mají svůj systém prioritizace projektů podle priorit angolské vlády.

Angola je přiakreditovanou zemí Zastupitelského úřadu České republiky v Pretorii.

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Angola je prezidentskou republikou, která má stabilní politický systém. Hlavní politickou stranou je MPLA, která je vedoucí stranou od ukončení občanské války v roce 2002. Opoziční strany nejsou příliš silné a organizované, patří mezi ně Unita, CASA-CE a PRS.

Hlava státu: prezident **João Manuel Gonçalves Lourenço** (od 26. září 2017), prezident je zároveň vrchním velitelem ozbrojených sil a předsedou MPLA.

Viceprezident: Bornito de Sousa Baltazar Diogo

Státní ministr pro ekonomickou koordinaci : Manuel José Nunes Júnior

Státní ministryně pro sociální oblast: Carolina Cerqueira

Státní ministr a vedoucí bezpečnostního úřadu prezidenta republiky: Pedro Sebastião

Státní ministr a vedoucí civilního úřadu prezidenta republiky: Adão Francisco Correia de Almeida

V Angole je celkově 21 ministerstev a jejich seznam včetně jmen ministrů je následující:

Ministerstvo zahraniční spolupráce (Ministerio das Relações Exteriores)

Ministr: Tété António

Ministerstvo financí (Ministério das Finanças)

Ministryně: Vera Esperança Dos Santos Daves De Sousa

Ministerstvo vnitra (Ministério do Interior)

Ministr: Eugénio César Laborinho

Ministerstvo spravedlnosti a lidských práv (Ministério da Justiça e Direitos Humanos)

Ministr: Francisco Manuel Monteiro de Queiroz

Ministerstvo národní obrany a veteránů (Ministério da Defesa Nacional e Veterano da Pátria)

Ministr: João Ernesto dos Santos

Ministerstvo průmyslu a obchodu (Ministério da Indústria e Comércio)

Ministr: Victor Francisco dos Santos Fernandes

Ministerstvo zemědělství a rybolovu (Ministério da Agricultura e Pescas)

Ministr: António Francisco de Assis

Ministerstvo energetiky a vod (Ministério da Energia e Águas)

Ministr: João Baptista Borges

Ministerstvo pro nerostné suroviny, ropu a plyn (Ministério de Recursos Minerais, Petróleo e Gás)

Ministr: Diamantino Pedro Azevedo

Ministerstvo dopravy (Ministério dos Transportes)

Ministr: Ricardo Daniel Sandão Queirós Veigas de Abreu

Ministerstvo veřejných prací a územního plánování (Ministério das Obras Públicas e Ordenamento do Território)

Ministr: Manuel Tavares de Almeida

Ministerstvo hospodářství a plánování (Ministério da Economia e Planeamento)

Ministr: Sérgio de Sousa Mendes dos Santos

Ministerstvo pro mládež a sport (Ministério da Juventude e Desportos)

Ministryně: Ana Paula Sacramento Neto

Ministerstvo zdravotnictví (Ministério da Saúde)

Ministryně: Sílvia Paula Valentim Lutucuta

Ministerstvo územní správy (Ministério da Administração do Território)

Ministr: Marcy Cláudio Lopes

Ministerstvo pro veřejnou správu, práci a sociální zabezpečení (Ministério da Administração Pública, Trabalho e Segurança Social)

Ministr: Teresa Rodrigues Dias

Ministerstvo kultury, turistiky a životního prostředí (Ministério da Cultura, Turismo e Ambiente)

Ministryně: Filipe de Pina Zau

Ministerstvo školství (Ministério da Educação)

Ministryně: Luísa Maria Alves Grilo

Ministerstvo sociálních věcí, rodiny a ženských otázek (Ministério da Acção Social, Família e Promoção da Mulher)

Ministryně: Faustina Fernandes Ingles de Almeida Alves

Ministerstvo telekomunikací, informačních technologií a sociální komunikace (Ministério das Telecomunicações, Tecnologias de Informação e Comunicação Social)

Ministr: Manuel Gomes da Conceição Homem

Ministerstvo vysokoškolského vzdělávání, vědy, technologie a inová ce (Ministério Ensino Superior, Ciência, Tecnologia e Inovação)

Ministryně: Maria do Rosário Teixeira de Alva Sequeira Bragança Sambo

1.2 Zahraniční politika země

Angola je signatářem dohody o Africké kontinentální zóně volného obchodu (AfCFTA), jejímž cílem je snížit cla a podpořit obchod na celém kontinentu. AfCFTA vstoupila v platnost 1. ledna 2021 (se zpožděním od července 2020 kvůli pandemii COVID-19).

Jedním z hlavních obchodních partnerů a největším angolským věřitelem je Čína. Odhaduje se, že více než 40 % veřejného dluhu Angoly patří Číně a většina z dluhu je zajištěna v ropných aktivech.

Angola má od konce roku 2018 uzavřenou dohodu s MMF ve výši 3,7 mld. USD v rámci tzv. Extended Fund Facilitation k dosažení udržitelnosti veřejných financí a dluhu, ke zefektivnění vládnutí a podpoře diverzifikace ekonomiky a soukromého podnikání. Vedle toho v roce 2020 MMF rozhodlo o poskytnutí dalších 765 mil. USD ke zmírnění dopadů pandemie COVID-19.

Dalším významným obchodním partnerem je Portugalsko, se kterým Angola udržuje úzkou spolupráci. Portugalské orgány například i podporují Angolu v jejím úsilí o repatriaci finančních prostředků z portugalských bank z podezření na korupční kauzy z minulých let.

1.3 Obyvatelstvo

V Angole je celkový počet obyvatel 31,13 mil. (odhad z roku 2020), hustota zalidnění dosahuje 24,97 obyvatel na km² a průměrný roční přírůstek obyvatel je 2,2 %. Velký podíl obyvatel žije ve městech.

Hlavním městem je **Luanda** (6,9 mil. obyvatel) a další významná města jsou: **Lubango** (1,01 mil. obyv.), **Huambo** (0,9 mil. obyv.), **Lobito** (0,73 mil. obyv.), **Benguela** (0,47 mil. obyv.).

Národnostní složení: Bantuské kmeny a národnosti, z toho nejpočetnější Ovimbundu (cca 37 % obyvatelstva) a Kimbundu (cca 25 %), dále Bakongo (cca 13 %), Chokwe, Lunda, Ganguela, Nhaneca-Humbe, Ambo, Herero, Xindunga, mišenci (cca 2 %) a běloši, především Portugalci (1 %).

Náboženství: křesťanství (80 %): z toho více než polovina jsou katolíci, ostatní angolští křesťané se hlásí k některému z protestantských směrů; tradiční animisté (2 %): v „čistě“ podobě jen okrajově a spíše ve venkovských oblastech; islám (1 %)

V Angole je vysoká míra chudoby, která dosahuje v průměru 40,6 %.

Oficiální jazyk: portugalština

2 Ekonomika

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

V roce 2020 i nadále pokračovala recese a to již pátým rokem za sebou. I přes to, že na začátku roku ekonomická situace vypadala pozitivně a byly vyhlídky na mírné zrychlení ekonomiky, s nástupem celosvětové pandemie COVID-19 se vše změnilo. V březnu 2020 se snížila poptávka po ropě, propadla se výrazně její cena a angolská ekonomika vysoce závislá na ropě zaznamenala první problémy. Ministryně financí musela několikrát měnit nastavení rozpočtu a přehodnotit tak i vládní výdaje a investice. Během roku pokračovala depreciační národní měny kwanza (AOA), která dosáhla průměrné ceny 576,2 AOA/USD (v roce 2019 byla průměrná cena 370 AOA/USD). Kvůli nižším vývozem a depreciaci měny se výrazně zvýšila i inflace na 22,3 % (v roce 2019 byla 17,1 %). I přes všechny problémy včetně sociálních nepokojů se ekonomika nepropadla tak výrazně, pokles byl o 4,7 %. Vyhlídky na rok 2021 jsou poměrně pozitivní a očekává se, že ekonomika zpomalí o 0,1 % a následně v roce 2022 bude růst o 3,8 %. Sociální nepokoje se během roku 2020 postupně zvyšovaly kvůli nadále rostoucím sociálním rozdílům, zvyšováním ceny základních potřeb a potravin a zvyšující se nezaměstnanosti. Oproti roku 2019 se průměrná míra nezaměstnanosti v roce 2020 zvýšila o 2 % na 30,6 %. V roce 2021 se očekává, že vysoká míra nezaměstnanosti bude přetrvávat.

I během roku 2020 pokračovala vládní politika diverzifikace ekonomiky, nahrazování dovozů místní produkcí (zejména z pohledu potravin) a podpora průmyslového rozvoje. Angolské ministerstvo průmyslu a obchodu dokonce omezovalo vydávání licencí na dovoz vybraných potravin (např. zmražené produkty, čerstvé maso, vejce).

V roce 2020 i nadále pokračovala dohoda mezi Angolou a MMF pro řešení angolských veřejných financí, ke které se Angola zavázala v roce 2018. V září 2020 MMF vydalo třetí zprávu k posouzení angolského ekonomického programu a byl schválen další balíček finanční podpory ve výši 1 mld. USD. Angola splnila požadavky MMF a i v roce 2020 přijala další vládní reformy k dosažení externí a fiskální udržitelnosti, zlepšení vládnutí, podpoření diverzifikace ekonomiky a soukromého podnikání.

Ratingové hodnocení pro Angolu se v roce 2020 snížilo, ratingové agentury aktualizovaly svá hodnocení v březnu a říjnu 2020. Agentura Fitch snížila Angole hodnocení již v březnu 2020 z „B“ na „B-“ se stabilním výhledem. Stejně se zachovala i agentura Standard & Poor, která ohodnotila dlouhodobé závazky Angoly jako „CCC+“ se stabilním výhledem. Agentura Moody's snížila rating Angole až v září 2020 na „Caal“ se stabilním výhledem.

Podnikatelské prostředí se v roce 2020 příliš nezlepšilo z důvodu již zmíněných externích a domácích vlivů. V hodnocení Doing Business 2020 se Angola propadla o 4 pozice oproti předchozímu hodnocení a dosáhla 177. místa z důvodu horšího hodnocení u zahájení podnikání, při získání stavebního povolení, u přístupu k elektřině a k úvěrům, při placení daní a ochraně minoritních investorů.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	-2,0	-0,6	-4,7	-0,1	3,8
HDP/obyv. (USD/PPP)	7 100,0	6 950,0	6 540,0	6 430,0	6 590,0
Inflace (%)	19,6	17,1	22,3	20,8	13,7
Nezaměstnanost (%)	7,0	28,6	30,6	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	40,8	34,7	20,7	25,9	25,8
Import zboží (mld. USD)	15,8	14,1	9,9	11,1	12,0
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	25,0	20,6	10,8	13,1	12,6
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	30,8	31,8	32,9	33,9	35,0
Konkurenceschopnost	137/140	136/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	6/7	6/7	6/7	6/7	N/A

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Státní rozpočet:

Rozpočet na rok 2021 byl schválen v listopadu 2020, oproti rozpočtu z předchozího roku byl navýšen o 9,9 % (i přes těžké období kvůli pandemii COVID-19), a předpokládá stejnou výši příjmů i výdajů v celkové hodnotě 14,7 bilionů kwanza (22,27 mld. USD). Byl sestavován s přihlédnutím k přepokládané průměrné ceně ropy v roce 2020, konkrétně 39 USD za barel ropy. Největší podíl výdajů v rozpočtu bude směřován do sektoru sociálního (zdraví, vzdělávání, sociální ochrana, ubytování a komutární služby) 39,35 % a ekonomického 15,43 %. V rámci sociálního sektoru má největší podíl výdajů vzdělávání 14,64 % (1,023 bilionů kwanza = 1,54 mld. USD) a zdravotnictví 12,18 % (851 mld. kwanza = 1,28 mld. USD). Poprvé od roku 2016 se očekává, že neropný sektor v roce 2021 vygeneruje nejvíce příjmů a poroste 2,1 %, naopak ropný sektor bude i nadále klesat a v roce 2021 se propadne o -6,2 %.

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-2,6
Veřejný dluh (% HDP)	113,0
Bilance běžného účtu (mil. USD)	893
Daně	
PO	N/A
FO	0-17 %
DPH	14 %

Platební bilance: Běžný účet se v roce 2020 dostal opět do kladných čísel, i když celkově došlo k poklesu oproti roku 2019. V roce 2020 se snížily vývozy (o 60 %) i dovozy (o 48 %) a nakonec se snížil i schodek bilance služeb. Pokles byl zaznamenán i na straně finančního účtu, kdy se výrazně snížily přímé zahraniční investice a ostatní investice. Devizové rezervy se v roce 2020 a na začátku roku 2021 udržely na stabilní úrovni a v dubnu 2021 dosáhly 15 084,78 mil. USD a garantují 12,13 měsíců pro dovoz zboží a služeb.

Dluhová pozice: Celkový externí dluh Angoly dosáhl v roce 2020 hodnoty 68,286 mld. USD a představoval nárůst o 8,78 % oproti roku 2019. Na tomto nárůstu se podílel zejména vládní dluh (47,96 mld. USD) a dluh ostatních sektorů (7,273 mld. USD). Naopak dluh centrální banky poklesl (3,9 mld. USD) a stejnětak pokles i dluh generovaný institucemi přijímajícími vklady na 1,16 mld. USD v roce 2020. Veřejný dluh dosáhl 113 % HDP.

2.3 Bankovní systém

Angolský bankovní systém dosahuje poměrně dobré úrovně rozvoje a je dobře propracovaný. Je postavený na tržních základech a je regulovaný angolskou centrální bankou **Banco Nacional de Angola (BNA)**. Od získání své nezávislosti se bankovní systém změnil z monopolizovaného systému na tržní a v současné době je v Angole celkem 29 bank.

Největšími a nejvýznamnějšími bankami v Angole jsou státní Banco de Poupança e Crédito (BPC) založená již 1976, Banco de Comércio e Indústria (BCI, dečetinná banka státního Sonangolu) a dvě soukromé banky Banco Angolano de Investimentos (BAI) a Banco de Fomento Angola (BFA). Nejnovějšími bankami založenými v roce 2015 jsou Banco YETO, Banco de Investimento Rural, Banco Prestígio či Crédisul.

Sídla nejvýznamnějších bank v zemi:

Banco de Poupança e Credito (BPC), Rua Rainha Ginga, Torre Elisée, Luanda - <http://www.bpc.ao/bpc/en/>

Banco de Fomento Angola (BFA), Rua Amilcar Cabral 58, Luanda - <https://www.bfa.ao/>

Banco Angola de Investimentos (BAI), Travessa Ho Chi Minh, Distrito Urbano de Maianga Torre Bai, Complexo Garden Towers, Luanda - <https://www.bancobai.ao/pt/particulares>

Banco de Comércio e Indústria (BCI), Mun. Da Ingombota, B. Coqueiros, Largo do Atlético nº 79/83, Rua Rainha Ginga, Luanda - <https://www.bci.ao/>

Banco Comercial Angolano (BCA), Rua Major Kanhangulo, 288, Luanda - <https://www.bca.co.ao/>

Banco de Desenvolvimento de Angola (BDA), Gaveto entre a Av. 4 de Fevereiro, nº 113 e Rua Robert Shields, nº3, Luanda - <https://www.bda.ao>

Banco Económico (dříve Banco Espírito Santo Angola (BESA)), Rua 1º Congresso do MPLA nº 8, Ingombota - Luanda - <https://www.bancoeconomico.ao/>

Banco de Negócios Internacional (BNI), Avenida Che-Guevara, nº 42 - A, Ingombota - <https://www.bni.ao/pt/>

Banco Millennium Atlântico (BMA), Edifício ATLANTICO, Bloco 7/8, Condomínio, Cidade Financeira, Rua do Centro de Convenções de Talatona, Via S8, GU05B, Bairro Talatona, Distrito Urbano da Samba, Município de Belas, Luanda - Banco <https://www.atlantico.ao/pt/>

Standard Bank de Angola, Condomínio Belas Business Park, Edifício Cuando Cubango, 8 Andar Talatona, Luanda - <https://www.standardbank.co.ao/>

2.4 Daňový systém

Z pohledu hodnocení daňového systému se Angola pohybuje nad průměrem zemí subsaharské Afriky. Lépe je na tom např. Jihoafrická republika či Namíbie.

V Angole probíhá program zformalizování malých obchodníků a podnikatelů (PREI- Programa de Reversão da Economia Informal), aby angolské ministerstvo hospodářství a plánování mělo větší kontrolu nad ekonomikou a dosáhlo většího výběru daní. K podpoře daňových příjmů také přispělo zavedení daně z přidané hodnoty (IVA) od října 2019 ve výši 14 %. IVA tak nahradila tzv. daň ze spotřeby, která nebyla uplatňována na všechny produkty a služby. V září 2019 byla zveřejněna novela zákona k dani z příjmů fyzických osob (IRT) č. 28/19, která rozšířila typy příjmů podléhajících zdanění IRT. Nově budou zahrnuty vánoční a prázdninové bonusy do zdanitelného příjmu podléhajícímu dani IRT a budou nově zdanitelné i příjmy osob nad 60 let. Naopak i nadále bude platit, že příjmy osob do výše 34 000 kwanza (60,50 USD) nebudou zdaněné.

Přehled daní:

Imposto sobre os Rendimentos do Trabalho (IRT) - daň z příjmů fyzických osob – progresivní daň, 0 - 17 %

Imposto Industrial - daň z příjmů obchodní a průmyslové činnosti - 30 %, daň z příjmů zemědělské, akvakultury, chování drůbeže, dobytku, rybářství a lesnictví - 15 %

Imposto sobre Aplicação de Capitais - daň příjmů kapitálového majetku - 5 %, 10 %, 15 %

Imposto sobre o Valor Acrescentado (IVA) - 14 %

Imposto Predial Urbano - daň z nájmu budov a dále budov, které se nepronajímají - u pronajatých budov je sazba 25 % z 60 % skutečně zaplacených nájemních smluv, tedy ve skutečnosti 15 % z hodnoty nájemného. U nepronajatých budov se platí 0,5 % z hodnoty nad 5 mil. kwanza

Imposto de Sisa - daň z dlouhodobého pronájmu (nad 20 let), prodeje nemovitého majetku, věcné příspěvky do základního kapitálu společnosti - 2 % Imposto de celo - kolkovné

Imposto sobre Sucessões e Doações - daň z převodu nemovitostí a cenných papírů - 10 %, 15 %, 20 %, 30 %

Více informací k daním (v portugalskéštině) na stránkách angolského ministerstva financí.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Vzájemná obchodní výměna mezi EU a Angolou dlouhodobě klesá, a to jak na straně dovozů, tak i vývozů. Angola kvůli své nové zemědělské politice omezuje dovozy potravin, které dříve představovaly významnou vývozní položku zejména Portugalska a Španělska. Dalšími významnými vývozními položkami z EU jsou produkty strojírenského průmyslu a spotřební zboží. U dovozu do EU převažují zejména nerostné suroviny.

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	3 024,3	2 705,7	1 995,6	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	3 624,7	3 660,1	2 195,1	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	-600,4	-954,4	-199,6	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Vzájemná obchodní výměna v roce 2020 zaznamenala pokles oproti předchozímu roku a hlavním důvodem byly zejména negativní dopady pandemie COVID-19, které způsobily mimo jiné i nižší poptávku po ropě a pokles její ceny. V roce 2020 dosáhl celkový český vývoz 8,63 mil. USD a zahrnoval tradiční i nové vývozní položky – plynové turbíny, části a součásti el. motorů/generátorů, procesorové jednotky, monitory, zařízení na příjem, konverzi a reprodukci hlasu a obrazu, vznětové pístové motory, pásová rypadla, čelní lopatové nakladače, pytle, výrobky ze železa a oceli, mechanické stavy. Angolský dovoz do ČR je tradičně nízký a bylo tomu i v roce 2020, jehož celková hodnota dosáhla 47 tis. USD. Složení dovozu se velmi mění, mezi stabilní položky patří textilie bytové, potravinové přípravy a tropické ovoce (papája).

Obchodní výměna s ČR (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mil. EUR)	3,3	15,28	8,63	N/A	N/A
Import do ČR (mil. EUR)	0,0	0,43	0,04	N/A	N/A
Saldo s ČR (mil. EUR)	3,3	14,85	8,59	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Angola vyjádřila svůj zájem o připojení k Dohodě o ekonomickém partnerství (EPA) mezi EU a vybranými zeměmi SADC (JAR, Lesotho, Svazijsko, Botswana, Namibie a Mosambik). Přípravy na vyjednávání měly začít na konci roku 2020 a první kolo mělo proběhnout na začátku

roku 2021, nicméně Jihoafrická republika jednání nepodpořila. Kromě toho Angola vyjádřila zájem o sjednání tzv. investiční dohody s EU, která by byla první dohodou tohoto typu se zemí subsaharské Afriky. Jednání k investiční dohodě byla zahájena v lednu 2021.

Smlouvy s ČR

Aktuálně se mezi Českou republikou a Angolou vyjednává mezivládní dohoda o ekonomické a průmyslové spolupráci, která bude zahrnovat více oblastí spolupráce. Také bude zákládat pravidelné zasedání smíšené komise, kterou budou tvořit zástupci hned několika angolských ministerstev.

Platné dohody mezi Českou republikou a Angolou:

Dohoda o vědecko-technické spolupráci mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Angolské lidové republiky
podpis: 10. 3. 1978
vstup v platnost pro Českou republiku: 1. 1. 1993

Úvěrová dohoda mezi Československou socialistickou republikou a Angolskou lidovou republikou
podpis: 12. 10. 1981
vstup v platnost: 7. 5. 1983
vstup v platnost pro Českou republiku: 1. 1. 1993

Program technicko-ekonomické a obchodní spolupráce mezi Československou socialistickou republikou a Angolskou lidovou republikou
podpis: 2. 3. 1982
vstup v platnost pro Českou republiku: 1. 1. 1993

Rámcová dohoda mezi Československou socialistickou republikou a Angolskou lidovou republikou o hospodářské, průmyslové a technické spolupráci
podpis: 2. 3. 1982
vstup v platnost: 17. 5. 1985
vstup v platnost pro Českou republiku: 1. 1. 1993

Deklarace o bilaterálních vztazích mezi Českou republikou a Angolskou republikou
podpis: 1. 12. 1999
vstup v platnost: 1. 12. 1999

3.3 Rozvojová spolupráce

Země je čistým příjemcem rozvojové pomoci, jejímž největším poskytovatelem je EU. V roce 2020 bylo pro Angolu vyhrazeno cca 55 mil. EUR v rámci Národního indikativního plánu vycházejícího z 11. EDF. Tyto prostředky putovaly zejména na podporu vyššího vzdělávání, technického a odborného vzdělávání a školení, udržitelného zemědělství, vodohospodářství a sanitace.

Česká republika rozvíjí **malé lokální rozvojové projekty (MLP)** v Angole do výše 20 000 USD. Mezi vybrané MLP patřily například projekty angolské pobočky Člověka v tísní (PIN) ke zlepšení přístupu k pitné vodě a na výuku základních hygienických návyků pro obyvatele místních komunit v provincii Bié. Provincie Bié patřila mezi hlavní oblasti, kam dříve směřovala česká rozvojová pomoc, protože patřila mezi provincie s největšími negativními dopady z občanské války.

České společnosti mohou získat financování na podporu obchodních aktivit s rozvojovým prvkem v rámci B2B spolupráce ČRA

Program **ZÁRUKA ZAHRANIČNÍ ROZVOJOVÉ SPOLUPRÁCE** podpoří prostřednictvím bankovních záruk soukromé investice českých firem na rizikových trzích. Za úvěr převážně investičního charakteru až do výše 50 % jistiny zaručovaného úvěru poskytne výši záruky až 25 000 000 CZK, výše zaručovaného úvěru není omezená, platnost bankovní záruky až 8 let. Záruku lze získat při zaměření projektu na: udržitelné nakládání s přírodními zdroji, zemědělství a rozvoj venkova, ekonomickou transformaci, růst a podporu místní zaměstnanosti, udržitelný rozvoj partnerských zemí. Zaručovaný úvěr lze využít na pořízení a technické zhodnocení (tj. nástavby, přístavby, rekonstrukce, modernizace) dlouhodobého hmotného majetku, pořízení dlouhodobého nehmotného majetku, náklady spojené s transferem, náklady spojené s realizací projektu v cílové rozvojové zemi.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

Angola není součástí mapy strategických příležitostí.

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Ve zvyklostech a způsobu jednání je stále patrný portugalský vliv, t.j. dlouhý oběd, bohatý noční život i vysoký stupeň formálnosti při jednáních. Angolská byrokracie je sice v zásadě funkční, ale rozhodovací procesy jsou velmi zdoluhavé a jsou provázeny korupcí či zájmy vlivných skupin. Angolané jsou velice hrdým národem a jejich projev může být občas pokládán za aroganci.

4.2 Oslovení

Komunikace s ministerstvy či státními institucemi se vždy zahajuje oficiálním dopisem na ministra, kde se blíže představí společnost a její produkty. Takový dopis je nezbytné předat osobně přes svého agenta/partnera v Angole, který také bude následně osobně docházet na vybraná místa a komunikovat napřímo se stanovenou kompetentní osobou. Česká společnost, jakmile obdrží potvrzení zájmu o spolupráci, by měla přicestovat do Angoly, aby se osobně představila a postupně vybudovala důvěru.

Pro jednání s firmami je již možné zvolit méně formální způsob komunikace, a to přes emaily, whatsapp či po telefonu. Některé společnosti si však potrpí na formálním způsobu komunikace a vyžadují zaslání oficiálních dopisů na vedení společnosti.

4.3 Obchodní schůzka

Obchodní jednání a dochvilnost: „Čas je darem Afriky“ a Afričanům plyne jinak. Na schůzku je třeba dorazit přesně, což ale nelze čekat automaticky od protistrany. V případě zdržení partnera je nejlépe věc přejít a soustředit se na obsah jednání. Na jednání s angolskými představiteli je nutno se připravit přinejmenším stejně svědomitě a přistupovat k nim stejně jako k jednání s partnery v Evropě. Je třeba zohlednit skutečnost, že se jedná o zástupce jiného kulturního okruhu: prezentace proto musí být jasná, srozumitelná a přesvědčivá. Afričané neradi čtou mezi řádky a Angolané nejsou výjimkou, proto je třeba hovořit konkrétně a přímo k věci. Při přípravě vlastní prezentace je třeba mít na paměti, že Česko v Angole je známé jako Československo, které pomáhalo Angole během občanské války, poskytovalo studijní stipendia (v Angole je mnoho absolventů českých vysokých škol) a je známé svými průmyslovými produkty. Při vzájemných rozhovorech je třeba být vnímavý, otevřený i pro nečekané obraty, nepovyšovat se, ani neponižovat, pružně držet svůj standard.

Většina jednání je vedena od 9–12 a od 15–18 hodin. Vzhledem k vysokým teplotám, vánočnímu období i hlavním prázdninám nejsou vhodnými jednacími měsíci prosinec, leden a první polovina února.

Vizitky, pokud je ovšem nositel má k dispozici, mají standardní úpravu. Dary se předávají pouze výjimečně na nejvyšších úrovních, daleko běžnější je pozvání na oběd či večeři do restaurace.

Jídlo a stolování: Obchodní stolování se odehrává výhradně v restauracích, pozvání na jídlo připravené doma je velkou výjimkou a znamená zvýšení důvěry pořadajícího vůči hostovi. Pozvání do rodiny je však naopak běžné při velkých oslavách a událostech jako svatba, narozeniny či trachtace. V takové situaci se sluší přinést dar (na svatbu rozhodně věcný dar, na narozeniny věcný dar nebo květiny, sladkosti, víno, líkér apod.). I když se situace v oblasti gastronomie po skončení občanské války lepší, počet restaurací v zemi je stále omezený, variace jídel rovněž a ceny jsou neúměrně vysoké. Jídlo bývá doprovázeno kvalitními dovozovými víny a likéry, na závěr kávou. Kuřáků je v Angole méně než v ČR. Hostitel se kromě placení do žádné zvláštní role nestylizuje. Nepříliš obvyklé jsou přípitky s proslovy. Vstřícnost hosta ke gastronomickým

zvyklostem a místním specialitám není nutná, ale je vítaná. Kuchyně je však spíše mezinárodní než místní, takže nebezpečí nepříjemných situací není veliké. Nábožensky podložené kulinářské zákazy neexistují, na osobní preference je v omezené nabídce malý prostor.

Styl oblékání během obchodního jednání: Je vyžadováno formální a elegantní oblečení zahrnující oblek s košilí a kravatou pro pány a kostýmek pro dámy (dámy by měly vždy mít zahalená ramena). I přesto že se jedná o zemi s tropickým podnebím, formální oblečení je vždy vyžadováno a krátké nohavice či košile s krátkým rukávem jsou brány jako neslušnost.

Ideální jednací tým: V Angole má vždy rozhodující slovo generální ředitel společnosti/ministr a v některých případech náměstek ministra a nikdo jiný nemá pravomoc za ně jednat. To se očekává i při jednání se zahraničními delegacemi, že protistranou bude nejvýše postavený zástupce společnosti/instituce. Jednání s podřízenými zástupci často vede k vágním slibům, které se nikdy nevyplní.

4.4 Komunikace

Oficiálním jazykem Angoly je portugalská a v tomto jazyce probíhají jednání i písemná komunikace. Znalost angličtiny je velmi omezená a to včetně míst, kde by se očekávala její znalost. Angličtinou se čeští podnikatelé mohou domluvit jen se zahraničními investory v Angole. Je nezbytné vždy myslet na tlumočníka a domluvit se dopředu s angolskou stranou, jaké jsou její komunikační možnosti.

4.5 Doporučení

Doporučení lze shrnout do několika bodů:

- 1 dostatečná příprava na jednání a flexibilita zjistit informace a dodat je partnerovi co nejdříve;
- 1 znalost portugalské;
- 1 formální a elegantní oblečení (během dne světlejší barvy, např. modrá, šedivá a nikoliv černá), černý oblek a koktejlové šaty jen na společenské večery;
- 1 Angolané jsou velmi hrdý národ a jakýkoliv náznak povýšeného chování není přijatelný, naopak je doporučováno přátelské jednání;
- 1 při zájmu o projekty ve spolupráci se státními institucemi a ministerstvy je vyžadováno využít služeb angolských partnerů/agentů, kteří osobně předají veškerou dokumentaci, budou v přímém kontaktu s danými kontaktními osobami a urychlí často zdlouhavé jednání.
- 1 při zájmu o investice v Angole se doporučuje obrátit na Exportní a investiční agenturu AIPLEX, která pomůže nalézt vhodné partnery a provede veškerými byrokratickými překážkami.

4.6 Státní svátky

- 1 1. leden – Nový rok
- 1 4. leden – Den mučedníků koloniálního útlaču (masakr zemědělců v lokalitě Baixa de Cassanje v roce 1961)
- 1 25. leden – výročí založení hlavního města Luandy v roce 1576 (pouze v hlavním městě)
- 1 4. únor – Den zahájení národně osvobozeneckého boje v roce 1961 únor – Karneval (pohyblivý svátek)
- 1 8. březen – Mezinárodní den žen
- 1 duben – Velký pátek a velikonoční pondělí (pohyblivý svátek)
- 1 1. květen – Svátek práce
- 1 25. květen – Den Afriky
- 1 1. červen – Mezinárodní den dětí
- 1 17. září – Den zakladatele státu a národního hrdiny, prvního prezidenta Agostinha Neta (výročí narození; 1922–1979)
- 1 2. listopad – Památka zesnulých
- 1 11. listopad – Vyhlášení nezávislosti r. 1975 (hlavní státní svátek)
- 1 25. prosinec – Vánoční svátek

Případně-li státní svátek na den pracovního klidu, překládá se čerpání pracovního volna na nejbližší pracovní den.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Vstup na angolský trh se liší v závislosti na podobě nabízeného produktu či řešení. Obecně pro vstup rychloobrátkového zboží, strojů a vybavení je nezbytné mít v Angole svého distributora, který bude mít v místě své zázemí, sklad, servisní středisko. Kontakt s angolskými odběrateli probíhá osobně a nikoliv na dálku. Na první kontakt přes email či telefon potenciální partneři v Angole nereagují a nemají důvěru. K získání důvěry je potřeba osobního jednání a i pomoc ze strany státních institucí. Při kontaktu se státními institucemi je potřeba počítat s vysokou mírou byrokracie a sepsáním oficiálního dopisu s konkrétní žádostí, na který navazuje osobní jednání v Angole (nikoliv jednání po emailu či telefonu). Z pohledu dodání technologických celků na klíč se doporučuje využít služeb některé z konzultačních společností či mít svého zástupce na místě, který by aktivně vyhledával možné poptávky a tendry angolských a zahraničních firem či státních institucí. Osobní přítomnost daného zástupce či konzultační společnosti je důležitá zejména k navázání kontaktů a zajištění efektivnosti a pomoci s administrací a řízením projektu. Angolské společnosti také projevují zájem o vytvoření společných podniků (joint-venture) se zahraničními firmami, které by jim podaly nezbytné know-how, vybavení a také financování pro jejich projekt.

Důležité je **nezanedbat důkladné prověření partnera**, pokud na něj již nejsou jiné reference. Pokud dojde k prvnímu oslovení ze strany angolské společnosti je potřeba si vyžádat její registrační číslo (nejlépe scan oficiálního dokumentu - tzv. Diário da República - kde jsou uvedené informace o registrované společnosti) a licenci k obchodním aktivitám v Angole (tzv. Alvará Comercial vystavená Ministerstvem průmyslu a obchodu Angoly). Uvedené dokumenty je následně možné si nechat ověřit přes Velvyslanectví ČR v Pretorii, které má Angolu na starosti. V Angole nejsou žádné veřejné obchodní rejstříky k dispozici a často ani angolské společnosti nemají webové stránky. K prověření finanční stability společnosti či dalších konkrétních parametrů pak slouží služby za úplaty poskytované různými agenturami.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Realizaci investic včetně zřízení pobočky, obchodního zastoupení a joint-venture s místním angolským partnerem upravuje investiční zákon č. 10/18 z 26. června 2018. Vedle toho k tomuto účelu také slouží agentura na podporu vývozu a investic AIPLEX, která podle individuálních přání firem poskytne konkrétní návod a svou podporu.

Typy společností:

- 1 Sociedade por Quotas: společnost složená ze dvou či více partnerů, jejichž kapitál je dělen kvótami.
- 1 Sociedade Anónima - základní kapitál společnosti je rozdělen na akcie, které lze volně obchodovat bez veřejné listiny.
- 1 Sociedade em nome colectivo - nejrozšířenější typ společnosti
- 1 Empresa em nome individual - jedná se o fyzickou osobu, která se rozhodla podnikat bez dalších společníků
- 1 Sociedade unipessoal por quotas: celý kapitál je rozdělován prostřednictvím kvót, drží jediná osoba (fyzická či právnická osoba).

Kroky k založení společnosti:

1) **Zvolení jména společnosti a jejího ověření** - název společnosti musí být ověřen v Guiché Único da Empresa (nebo v Balcão Único do Empreendedor). Po vytvoření názvu společnosti se uděluje Osvědčení o přípustnosti (Certificado de Admissibilidade). Tento dokument vyhrazuje právo na užívání názvu společnosti po dobu 180 dní, než dojde k samotné registraci názvu.

2) **Platba registračního poplatku** - platba probíhá přes Guiché Único da Empresa a cena se různí podle typu společnosti, pohybuje přibližně ve výši 12 000 kwanza (asi 22 USD - směnný kurz se stále mění, je potřeba přepočítat podle aktuálního kurzu k danému dni). Tato částka v sobě zahrnuje i poplatek na publikaci společnosti v oficiálním dokumentu - Gazette.

3) **Vyřízení nezbytných dokumentů**: - NIF: je daňové číslo používané v Angole k jednoznačné identifikaci účetní jednotky při finančních transakcích a platbách daní. Žádost se podává na Direcção Nacional dos Impostos. - Stanovy společnosti: hlavní dokument společnosti, který představuje sociální pakt mezi partnery společnosti a reguluje vše nezbytné. Je potřeba je notářsky ověřit.

4) **Samotná registrace společnosti** - v této fázi je potřeba připravit veškeré dokumenty, které slouží k registraci společnosti u Guiché Único da Empresa.

Po úspěšné registraci společnost obdrží **obchodní certifikát (Certidão Comercial)**.

5) **Vyřízení obchodní licence** - Alvará Comercial - o obchodní licenci se žádá na angolském ministerstvu průmyslu a obchodu přes tzv. Guiché Único. Jedná se o právní dokument, který platí na území státu Angoly a opravňuje vykonávat obchodní činnost a poskytovat obchodní služby. Celý proces vyřízení obchodní licence může trvat 15-45 dní.

5.3 Marketing a komunikace

V současné moderní době se nabízí mnoho cest, jak nejlépe připravit reklamní kampaň, která nebude příliš nákladná. Je možné využít reklamy prostřednictvím facebooku, instagramu či youtube. Vedle toho tradiční forma reklamy prostřednictvím televize, rozhlasu, billboardu, časopisu či novin je také stále žádoucí formou propagace produktu či služby. Hlavní televizní stanicí je veřejnoprávní TPA, která má největší sledovanost a tedy i největší dosah. Vedle televize je možné uplatnit reklamu v místním tisku, který má dosah v rámci velkých i menších angolských měst a není tak závislý na elektrické energii, která je v zemi zatím nedostatečně distribuována.

Nejvýznamnějším veletrhem v zemi a potažmo v celém regionu je mezinárodní veletrh FILDA v Luandě, který se koná každoročně v červenci. Akce se pravidelně účastní více než 500 vystavovatelů z Angoly a další dvacítky zemí (kromě sousedů Angoly a samozřejmě Portugalska a Brazílie, které mají své vlastní pavilony, bývají z evropských zemí tradičně přítomny Španělsko, Itálie, Francie, SRN, ale i např. Rakousko a Rumunsko). Termín uskutečnění pro rok 2020 je od 14. do 18. 7. ve Speciální ekonomické zóně Luanda-Bengo. Veletrh spadá pod Ministerstvo ekonomie a plánování Angoly a je realizován společností Arena Eventos.

V Luandě se dále koná i několik specializovaných veletrhů: průmyslový veletrh Expo Indústria společně se stavebním veletrhem Projekta (říjen), potravinářský Expo Alimentícia (květen), veletrh k technologiím životního prostředí AMBIENTE Angola (červen), veletrhy v jednotlivých provinciích - např. Mezinárodní všeobecný veletrh v Benguele FIB (květen) a další.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Angola má základní právní ochranu práv duševního vlastnictví. Národní shromáždění Angoly přijalo v srpnu 2005 na ochranu průmyslového duševního vlastnictví Pařížskou úmluvu. Ministerstvo průmyslu Angoly spravuje práva k duševnímu vlastnictví – ochranné známky, patenty a užité vzory na základě zákona o průmyslovém vlastnictví č. 3/92. Ministerstvo kultury reguluje autorská práva, literární a umělecká práva na základě autorského zákona č. 4/90. Angola je členem Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO). Pověřenou institucí je Institut práv průmyslového vlastnictví – Angolan Industrial Property Institute (IAPI). Zákonná úprava v oblasti duševního vlastnictví prochází v Angole revizí, aby byla více v souladu s mezinárodní úpravou. Očekává se tedy v nejbližší době nový zákon o průmyslovém vlastnictví, který připravuje IAPI.

5.5 Trh veřejných zakázek

Angola má elektronický systém zadávání a zpracování veřejných zakázek, které jsou publikovány na stránkách Portal de Compras Públicas. Tento systém je spravován angolským ministerstvem financí a pro získání plného přístupu je potřeba se zaregistrovat. Tento systém v sobě sdružuje portál dodavatelů, portál pro veřejné zakázky a portál pro elektronické zadávání zakázek.

Webové stránky pro přístup k veřejným zakázkám jsou vedeny v portugalské a i v angličtině, nicméně podnikatelé musí očekávat, že veškerá dokumentace spojená s veřejnými zakázkami bude v portugalské včetně následné komunikace s angolskými úřady.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Platební podmínky: U většiny projektů státní sféry, ale i B2B projektů je nezbytné poskytnout exportní odběratelský úvěr na delší období. Bankovní instituce vždy připraví finanční nabídku podle zapojených subjektů a i nastaví délku financování a výši úroků. U projektů pro státní sféru je nicméně angolským ministerstvem financí vyžadováno poskytnutí financování na minimální počet 15-20 let s výhodnými úrokovými sazbami. Pouze vyjíměčně u B2B projektů nižší hodnoty je možné akceptovat platbu předem.

Řešení sporů: V Angole platí ještě více než kdekoliv jinde, že obchodním sporům je třeba předcházet. Soudnictví stále nemá dostatečnou kapacitu, je pomalé, nevykonné a není stále zcela zaručena nezávislost soudních řízení. V porovnání s ostatními zeměmi subsaharské Afriky je Angola pod jejich průměrem a to z pohledu jak času, tak i nákladů. V Angole není určený soud pro řešení obchodních sporů, tyto spory řeší většinou provinční soud, např. provinční soud Luandy. Veškerá administrativa probíhá manuálně a není možné zaslat elektronicky dokument či zaplatit přes elektronický systém. Vše probíhá fyzicky a manuálně.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Před cestou do Angoly vřele doporučujeme zaregistrovat se v systému **DROZD MZV ČR**.

Víza: Pro občany ČR vystavuje Velvyslanectví Angolské republiky v Berlíně (www.botschaftangola.de) či je možné pro turistická víza využít nově zřízený elektronický systém SME (<https://smevisa.gov.ao>) pro podání žádosti o vízum, který platí od 1. 4. 2018. Doporučuje se však před cestou poradit se zástupci Velvyslanectví Angoly v Berlíně.

Od 1. 7. 2010 zastupuje ČR v Angole při vydávání schengenských víz Portugalsko. Žadatelé z Angoly se tedy mohou obracet se svými žádostmi o schengenské vízum při cestě do ČR na portugalský konzulát v Luandě, kde je potřeba se objednat přes systém VFS k pohovoru a předání nezbytných dokumentů. Více informací na stránkách VFS.

Hlavními nebezpečími číhajícími na cestovatele v zemi jsou malariční komáři zejména v době horka - listopad-březen (nutný repelent, případně antimalarika již na letišti v Luandě), obecná kriminalita, nekvalitní síť pozemních komunikací, množství nášlapných min související s válečným dědictvím (v přírodě, mimo velká města). Pitná voda není běžná v hotelech ani v místních penzionech, je nezbytné koupit balenou vodu.

Vnitrostátní letecká doprava je v Angole hlavním způsobem přepravy osob i materiálu, avšak kvalita a údržba letadel vlastněných některými místními aeroliniemi je pochybná. Nejrozšířenějšími aerolinkami na území Angoly jsou TAAG. TAAG spolupracuje např. i s Emirates Airlines.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Pro možnost zaměstnání českých občanů je potřeba vyřídit pracovní vízum, které se podává na Velvyslanectví Angoly v Berlíně. Vyřízení pracovního povolení pro cizince je však často problematické, protože jsou povinné limity pro zaměstnávání angolských pracovníků. Zaměstnávání cizinců je často spojeno s prokázáním jejich odborných a technických znalostí, aby byl dostatečný důvod pro jejich zaměstnání.

Pomoc s konkrétními požadavky pro zaměstnání občanů ČR při realizaci investic v Angole poskytne **agentura AIPEX**.

5.9 Veletrhy a akce

Nejvýznamnějším veletrhem v zemi a potažmo v celém regionu je mezinárodní všeobecný veletrh **FILDA**, který se koná každoročně v červenci. Akce je pod záštitou Ministerstva ekonomie a plánování Angoly a pravidelně se účastní více než 500 vystavovatelů z Angoly a další dvacítky zemí (kromě sousedů Angoly a samozřejmě Portugalska a Brazílie, které mají své vlastní pavilony, bývají z evropských zemí tradičně přítomny Španělsko, Itálie, Francie, SRN, ale i např. Rakousko a Rumunsko a nově i Polsko a Maďarsko). V roce 2021 se zatím plánuje realizovat 6. - 10. července ve speciální ekonomické zóně Luanda-Bengo (ZEELB). Realizátorem veletrhu je angolská společnost Eventos Arena.

Dalšími významnými veletrhy jsou:

- 1 25. - 28. 3. 2021 - EXPO NAMIBE - představuje potenciál regionu a možnosti pro podnikání.
- 1 12. - 15. 5. 2021 - FIMMA - veletrh zaměřený na dřevařský průmysl a na nábytek, který se uskuteční na Baía de Luanda.
- 1 9. - 12. 6. 2021 - ALIMENTÍCIA Angola - mezinárodní veletrh potravinářství, nápojového průmyslu, hotelnictví, restaurací a franchisingu v Luandě na Baía de Luanda. Organizátorem je společnost EVENTOS ARENA.
- 1 26. - 29. 5. 2021 - FEIRA INTERNACIONAL DE BENGUELA - mezinárodní veletrh provincie Benguela, který se uskuteční na Estádio de Ombaka. Organizátorem je EVENTOS ARENA ve spolupráci s provinční vládou Benguely.
- 1 24. - 27. 10. 2021 - EXPO INDÚSTRIA - výstava průmyslu a současně i PROJECTA - veletrh stavebnictví ve speciální ekonomické zóně Luanda-Bengo, organizátor EVENTOS ARENA ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu Angoly.
- 1 AMBIENTE ANGOLA 2021 - veletrh Feira Internacional de Tecnologias Ambientais - mezinárodní veletrh technologií životního prostředí, který se uskuteční na Baía de Luanda. Má za cíl podpořit kruhovou, zelenou a modrou ekonomiku a týká se sektorů vodohospodářství a energetiky, průmyslu, městského plánování a stavebnictví, ropného průmyslu, těžebního průmyslu, obchodu, zemědělství a lesnictví. Veletrh se uskuteční ve spolupráci s Ministerstvem kultury, turistiky a životního prostředí Angoly.
- 1 Cidade de empreendedor - výstava zaměřená na podnikání, která se uskuteční na Baía de Luanda.

Termíny veletrhů se ještě mohou změnit v souvislosti s pandemií COVID-19, aktuální info: <https://www.eventosarena.co.ao/>

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Pro Angolu je akreditováno Velvyslanectví České republiky v Pretorii, Jihoafrické republice.

1) Velvyslanectví České republiky v Pretorii (Embassy of the Czech Republic in Pretoria)

Fyzická adresa: 936 Pretorius Street, Arcadia, Pretoria

Poštovní adresa: P.O.Box 13671, Hatfield 0028, Pretoria, South Africa

tel.: 0027-12-431 2380

fax: 0027-12-430 2033

e-mail: pretoria@embassy.mzv.cz

web: www.mzv.cz/pretoria

facebook: <https://www.facebook.com/EmbassyOfTheCzechRepublicInPretoria>

Velvyslanec: JUDr. Pavel Řezáč

Ekonomický úsek: Ing. Kristýna Maina Chvátalová (zaměření na Angolu, Madagaskar, Mauricius a Mosambik), Mgr. Viktor Dolista

tel.: 0027-12-431 2389, 0027-12-431-2385

e-mail: Commerce_Pretoria@mzv.cz; kristyna_chvatalova@mzv.cz

Země akreditace: Jihoafrická republika, Angola, Botswana, Lesotho, Madagaskar, Mauricius, Namibie, Svazijsko, Mosambik

ZÚ ČR v Pretorii se nachází cca 55 km od mezinárodního letiště v Johannesburgu (O.R. Tambo).

GPS: S 25°44,708'; E 28°13, 566'

2) Honorární konzulát ČR s působností v celé Angole

honorární konzul: Manuel Martins da Cruz

email: manuel_cruz2000@hotmail.com

tel.: +244 926 387 878

adresa: Avenida Comandante Valódia 147, 3D, Distrito Urbano do Sambizanda Município de Luanda

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

policie: 113

operační jednotka: +244 222 260472 / +244 222 337100 / +244 912 402982

kriminální policie: +244 222 261981

hasiči: 115

záchranná služba: 116

Nemocnice a kliniky v Luandě:

Clinica Sagrada Esperança, Avenida Murtala Mohammed 298, Ilha de Luanda, tel.: +244 923 167 950

Clinica Girasol, Avenida Comandante Gika 225, Alvalade, Luanda, tel: +244 226 698 000

Clinica Multiperfil, Morro Bento, Samba, Luanda, tel: +244 226 434 415, tel. na urgentní případy: +244 923 501 168, email:

faleconnosco@multiperfil.co.ao

Luanda Medical Center, dvě pobočky v Luandě - první pobočka Rua Amilcar Cabral 3, Luanda, druhá pobočka Shopping Avenida, Talatona, Luanda, tel.:+244 923 167 730, +244 222 708 000, whatsapp:+244 923 167 730, email: geral@lmc.co.ao

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

- 1 Governo de Angola - vládní portál, kde je i seznam ministerstev a ministrů - <https://governo.gov.ao/ao/>
- 1 Angop, angolská tisková agentura, vč. anglojazyčné verze - <https://www.angop.ao/>
- 1 Jornal de Angola, provládní celostátní deník - <https://www.jornaldeangola.ao/ao/>
- 1 Folha 8, nezávislý angolský deník - <https://jornalf8.net/>
- 1 AIPEX, angolská agentura na podporu investic - <https://www.aipex.gov.ao/>
- 1 Angolská podnikatelská konfederace - Confederacao Empresarial de Angola - asociace podnikatelů, která sdružuje další oborové asociace a je významným článkem pro podporu podnikatelského sektoru v Angole - <http://www.cecplp.org/angola.html>
- 1 Africká rozvojová banka, stránky o Angole, kontakty a programové dokumenty stránka sekretariátu - <https://www.afdb.org/en/countries/southern-africa/angola>
- 1 Jihoafrického rozvojového společenství se základní informací o Angole - <https://www.sadc.int/member-states/angola/>
- 1 Market Access Database - konzultace celní sazeb a překážek při obchodu nejen s Angolou - <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content>
- 1 Delegation EU v Angole - programy rozvojové spolupráce financování z evropských fondů a další informace - https://eeas.europa.eu/delegations/angola_en
- 1 WTO k Angole - přehled informací k obchodu se zbožím, službám a ochraně práv duševního vlastnictví vedené danou organizací - https://www.wto.org/english/thewto_e/countries_e/angola_e.htm
- 1 Doing Business 2020 k Angole - přehled postupů a opatření v Angole pro podnikání - <https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/a/angola/AGO.pdf>